

UCHWAŁA NR 159/2026
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 27 października 2026 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Normalny Kraj
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2025 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

postanawia

przyjąć sprawozdanie partii politycznej Normalny Kraj o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. **ze wskazaniem uchybień** polegających na naruszeniu art. 25 ust. 6–13 i art. 27a oraz art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 roku w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076).

Uzasadnienie

Partia polityczna Normalny Kraj (EwP 346) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy partii politycznej, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów, sprawozdania biegłego rewidenta oraz dodatkowych wyjaśnień Partii stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym, partia polityczna Normalny Kraj wykazała, że w okresie sprawozdawczym jej łączne przychody wyniosły: 13 495,00 zł, w całości pozyskane na rachunek bankowy Partii, pochodzące wyłącznie od osób fizycznych. Partia wykazała, że składały się na nie:

- składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę: 5510,00 zł,
- darowizny (pieniężne): 7985,00 zł.

W wyniku wątpliwości powstałych w trakcie analizy dokumentacji finansowej Partii, Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się do niej z szeregiem pytań. W odpowiedzi Partia dokonała korekty złożonego sprawozdania, udzieliła wyjaśnień i sprostowań wykazując, że na jej rzecz przekazane zostały także wartości niepieniężne (usługi świadczone nieodpłatnie), wycenione przez Partię na kwotę 14 695,90 zł, w postaci przygotowywania druku i korespondencji, prac administracyjnych i biurowych oraz administrowania stroną internetową Partii. Jak stwierdziła Partia wszystkie te wartości niepieniężne świadczone były przez osoby fizyczne. Oznacza to, że w złożonym sprawozdaniu Partia błędnie wypełniła pozycje dotyczące jej przychodów (pozycja 13), w której wykazana powinna zostać kwota 28 190,90 zł, wartości niepieniężnych (pozycja 31) oraz usług świadczonych nieodpłatnie na rzecz partii politycznej (pozycja 34), w których wykazane powinny zostać kwoty 14 695,90 zł. Na potwierdzenie swoich wyjaśnień Partia udostępniła odpowiednią dokumentację.

Środki finansowe pochodzące ze składek członkowskich i darowizn wpłacone były bezpośrednio na rachunek bankowy Partii o nr 90 1240 1170 1111 0010 6611 4131, prowadzony w Banku Pekao S.A. Zarówno środki finansowe, jak i wartości

niepieniężne świadczone były na rzecz Partii, zgodnie z art. 25 ust. 1 w związku z art. 25 ust. 4a ustawy o partiach politycznych, przez obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, odpowiadały limitowi określonemu w art. 25 ust. 4 w związku z ust. 4a przywołanej ustawy, a forma wpłat środków finansowych była zgodna z określoną w art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych.

Poza tym, w toku badania sprawozdania finansowego Partii Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła, że Partia zawarła umowę najmu lokalu na jej siedzibę z osobą fizyczną, w której to umowie określony został miesięczny czynsz za ten najem. W 2025 r. Partia nie dokonywała płatności tego czynszu. Prezes Partii poinformował, że opłaty te dokonane zostaną po uzyskaniu danych rachunku bankowego od wynajmującego.

Z powyższego wynika, że Partia złożyła sprawozdanie sporządzone niezgodnie ze stanem faktycznym, czym naruszyła ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Z jej sprawozdania nie wynikają bowiem faktyczne przychody Partii oraz wartości niepieniężne przez nią przyjęte. Niewątpliwie zatem Partia uchybiła także konstytucyjnej zasadzie jawności finansowania partii politycznych (art. 11 ust. 2), która znajduje swoje częściowe powtórzenie w art. 23a ustawy o partiach politycznych, z której to jawności wynika zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych o działalności partii [zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2020]. Jawność ta jest elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06). Stanowi element jawności życia publicznego, która przybrała w polskim systemie prawnym formę tzw. publicznego, konstytucyjnego prawa podmiotowego, prawa człowieka, mającego swe źródło w niezbywalnej godności ludzkiej. Ponadto należy podkreślić, że partie polityczne stanowią jeden z podstawowych elementów demokratycznego państwa prawnego. Są fundamentalną instytucją publicznego życia politycznego (M. Granat, Glosa do postanowienia składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2003, III SW 152/03, Przegląd Sejmowy Nr 5/2004). Ze względu na ich szczególny charakter nie mogą one być postrzegane jako zwykłe osoby prawne.

Uznać należy, że są to organizacje o podstawowym znaczeniu dla tego państwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2023 r., I NSW 2/23). Właśnie z tego względu regulacje prawne przyjęły wyraźnie restrykcyjną formułę regulacji w zakresie finansów i finansowania partii politycznych. Partia stawia sobie za cel udział w życiu publicznym poprzez wywieranie metodami demokratycznymi wpływu na kształtowanie polityki państwa lub sprawowanie władzy publicznej (art. 1 ust. 1 ustawy o partiach politycznych), co oznacza, że jej utworzenie jest doniosłym aktem publicznoprawnym, z którym wiąże się nie tylko chęć uczestniczenia partii w życiu publicznym, ale także obowiązek posiadania minimum wiedzy o obowiązujących w nim regulacjach prawnych i rygorystycznego ich przestrzegania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 września 2005 r., III SW 9/05). Te uchybienia, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowią jednak przesłanek do odrzucenia sprawozdania Partii.

W okresie sprawozdawczym partia polityczna Normalny Kraj posiadała także wyodrębniony rachunek Funduszu Wyborczego o nr 12 1240 1170 1111 0011 2930 3760, prowadzony w Bank Pekao S.A. Saldo tego rachunku na dzień 1 stycznia 2025 r. wynosiło 0,00 zł.

W okresie sprawozdawczym na rachunek Funduszu Wyborczego pozyskano środki w kwocie 2250,00 zł, na które złożyły się w całości środki finansowe z wpłat własnych Partii.

Partia wykazała, że jej wydatki lub koszty poniesione w 2025 r. z Funduszu Wyborczego wyniosły 2005,12 zł i zostały przeznaczone na finansowanie:

- wyborów organów samorządu terytorialnego: 1635,00 zł;
- pokrycie kosztów opłat i prowizji bankowych: 370,12 zł.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. stan rachunku bankowego Funduszu Wyborczego Partii wynosił 244,88 zł.

Partia polityczna Normalny Kraj w 2025 r. brała udział w 52 wyborach uzupełniających lub przedterminowych.

W okresie sprawozdawczym Partia posiadała stronę podmiotową Biuletynu Informacji Publicznej, jednak nie dopełniła obowiązku prowadzenia na niej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy

o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy. Także te uchybienia, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania Partii, dołączonych do niego dokumentów, dodatkowych wyjaśnień Partii oraz sprawozdania biegłego rewidenta, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia nie przysługuje środek prawny.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak